

Uusi työaikalaki - tai sitten ei?

Samaan aikaan kun Suomessa on jo pitkään ollut tekeillä ns. yhteiskuntasopimus, Ranskassa on työn alla uusi työaikalaki. Yksimielisyyttä ei uudistusten suhteen ole kummassakaan maassa. Ranskassa tilannetta hankaloittaa perinteisesti se, että oppositio ei voi oikein mitenkään olla samaa mieltä hallituksen kanssa. Ei edes tässä nimenomaisessa tapauksessa. Nyt ollaan vielä tilanteessa, jossa sosialistivetoinen hallitus tekee työelämän uudistusta, jota ammattiliitot vastustavat. Alla on tiivistelmä työministeri Myriam El Khomrin nimeä kantavan lain uudistuksista.

Korvaus asiattomasta irtisanomisesta. Jos työntuomioistuin toteaa irtisanomisen laittomaksi, « *sans cause réelle et sérieuse* ». irtisanottu saa nykyisen käytännön mukaan korvausta yhtä monta kuukausipalkkaa, kuin hänellä on yrityksessä työvuosia. **Uusi työaikalaki rytmittää korvaukset uudelleen ja asettaa ylärajaksi 15 kuukausipalkkaa.**

Irtisanominen taloudellisista syistä. Nykyisin työnantaja voi irtisanoa työntekijän taloudellisista syistä vain, jos toiminta loppuu kokonaan tai työhön kohdistuu suuri teknologinen muutos. Henkilökuntaa vähentävä uudelleenorganisointi on myös mahdollinen, jos yrityksen koko toiminnan voidaan osoittaa olevan vaarassa.

Uusi työlaki määrittää minkälaiset taloudelliset vaikeudet mahdollistavat irtisanomisen: jos liikevaihto supistuu kolme perättäistä vuosineljännestä tai toiminta on tappiollista useita kuukausia. Le Monde -lehden mukaan työntekijöiden irtisanominen helpottuu, ja siitä ei pidetä. Tekeillä olevaan uudistusta vastustavaan adressiin oli sunnuntaina 6. maaliskuuta mennessä saatu jo yli miljoona allekirjoittajaa.

Irtisanominen muista syistä. Kun yrityksellä on edessään vaikeuksien asemesta suuria haasteita, voidaan tarvita sekä työaikajärjestelyjä että organisaation muutosta. **Jos uusista työajoista päästään yrityksen sisällä sopimukseen, ne jotka eivät hyväksy sopimusta, voidaan erottaa.** Irtisanominen ei tällöin tapahdu taloudellisista vaan henkilökohtaisista syistä "*pour motif personnel*". Lakiehdotusta kritisoivat ammattiliitot näkevät tässä selvän mahdollisuuden työntekijän kiristämiseen.

Viikottainen työaika säilyy 35 tuntina. Kaikki tunnit jotka tehdään yli 35 viikottunnin oikeuttavat korvaukseen tai vastaavaan vapaaseen. Korvaus sovitaan, mutta se ei voi olla alle 10% tunnilta. Jos sopimusta ei ole, korvaus on 25% ensimmäisiltä kahdeksalta tunnilta yli kolmenkymmenenviiden tunnin, sitten 50%.

Työpäivän maksimipituus on 10 tuntia, mutta kollektiivisella sopimuksella se voidaan nyt nostaa 12 tuntiin.

Samalla tavoin viikon maksimityöaika on 48 tuntia, mutta poikkeusoloissa "*circonstances exceptionnelles*" se voidaan nostaa 60 tuntiin.

Myriam El Khomri'sta tuli työministeri Manuel Valls'in toiseen hallitukseen syyskuussa viime vuonna. El Khomri'n edeltäjä työministerinä oli François Rebsamen, Dijon'in pormestari. Suhteellisen vähän tunnettu El Khomri on syntynyt vuonna 1978, liittynyt PS-puolueeseen vuonna 2002 ja tehnyt 2000-luvulla pitkän uran Pariisin aluehallinnossa. Pariisin kaupunginvaltuussa hän on istunut vuodesta 2008. Vuoden 2014 kunnallisvaaleissa hän kuului pormestariksi valitun Anne Hidalgo'n lähimpiin avustajiin.

Uuden työaikalain käsittely jatkuu Ranskan parlamentissa, kaduilla ja toreilla kuluvalle viikolla. Pääministeri Manuel Valls on ilmoittanut olevansa halukas neuvottelemaan. **Kiista lain sisällöstä repii myös pääministerin omaa puoluetta.** Lakia tukee vuonna 2014 uudeksi talousministeriksi tullut *Emmanuel Macron*, jota vasemman laidan sosialistit pitävät täytenä porvarina. Lain puolustajat sanovat, että työehtojen muutos on välttämätön; kilpailukykyä ei synny ilmaiseksi. Lakiehdotuksen vastustajien mielestä kilpailukykyä ollaan nyt ottamassa työntekijöiden lompakosta ja selkänahasta.

Referendum - "C'est absolument dangereux", "Cette mesure est scandaleuse". Todella kiistelty yksityiskohta uudessa laissa (jos sellainen hyväksytään ja referendum on siinä mukana) on yrityskohtaisen kansanäänestyksen järjestäminen. Työministeri kertoi asiasta tammikuuisessa haastattelussaan, ja hänen näkemystään sanottiin vaaralliseksi ja skandaalimaiseksi. Kyse on siitä, voidaanko yrityksessä järjestää työhön liittyvästä asiasta äänestys, joka tietyin ehdoin on ammattiliiton kantaa

voimakkaampi. Ammattiliittoja tämä ei tietysti miellytä ollenkaan.

Joko on selvää, mitä yhteiskuntasopimusneuvotteluissa sovittiin paikallisesta sopimisesta?